

Партия жашау

Жоллада камерала къалай тохташдырылганларына къараллыкды

«Единая Россияны» проектини чекеринде жолда жорюнуо жорукълары эсеге алгъан камераланы ишери контролгъа алынадыла, алай бла водительлени терс таъирден тедирирген эмда 708 мобил камерала хайраландыла. «Ала жоллада къоркъусулукну жалчтыргъа онт бередила, алай, адамладан келген тарыгуула къере, ала жорукъланы сакълар мурат бла угъай, жаламда бюджетни толтуруу ючюн салынгандыла», деп чертгенди депутат.

Афонский регионлада партия проектин билтур муратлыды. Биюонлюкде аллай техника жолда эсге алынмай хайраландыла. Интернетде водительлени ала жорукъланы бузмай, таъирле келген тарыгуула къере.

Сезокс, былай шартла техника кемчиликке бла ишленген неда ол терс орнатылгъаны ючюн да боладыла. Алай анга да къарайла, аханы заманында

телемеген водитель терс болуп къалады, - дегенди ол.

Жылы аллында тарихлеге къере, Россейде 11,5 минг стационар, 3,8 минг жеринден тедирирген эмда 708 мобил камерала хайраландыла.

Афонский регионлада партия проектин билтур муратлыды. Биюонлюкде аллай техника жолда эсге алынмай хайраландыла.

Интернетде водительлени ала жорукъланы бузмай, таъирле келген тарыгуула къере.

билликбиз», - деп къошанды ол. «Къоркъусулук жоллада проект авариаланы санын азайтыр, водительлени, пассажирлени, жалау адамланы саулулукларын, жашуларын сакълар, бу жаны бла законодательный базаны игилендир мурат бла бардырылады. Андан сора да, жолланы ишлетгенде аланы качествосуна къаралады, «2013-2020 жыллада жолда жорюнуо къоркъусулукну игилендирю» федерал программаны жашауда бардырырга себеллик этеди. Проектни башламчылары жолланы качествосуно, созделик, водительлени низамлыкъларын ючюле, инсанлагъа жолда жорюнуо жорукъларын аныгъатлау жумушлары толтурадыла, адамла чамаландырылган улуу авариаланы сылтауларын тинтиуге къатышдыла.

«Единая Россия» партияны КЪМР-де регион бѐломоно пресс-службасы.

Тюбешу

Эркинликсиз къурулушланы таукел тохтатыргъа

Нальчик шахар округну администрациясыны башчысы **Таймураз Ахохов** алгъаракъда мэрида бардырылган жамауат созиюлеге къатышгъанды. Сѐз анда шахарда Шортанов, Карашаев, Ленин эм Къулий улу атлы орманла бла чекленген тийрени тапландырыу ючюнден баргъанды, деп билдиргендиле администрацияны пресс-службасындан.

Белгилесиме, алгъаракъда администрацияда этген жыйышкъа Къулий улу атлы проспекте жашаган бир тапай адам ол тийрени тапландырыу ючюнден баргъанды, деп билдиргендиле администрацияны пресс-службасындан.

Башхача айтханда, ала муниципалитетинде законсуз ишленгендиле. Гаражланы иелерини бир кесеги ула, ала оюн этгенден, азлыкъда къалганналары себелли жамауат созиюлеге къатышырга унамагъандыла. Ызы бла шахарны администрациясыны башчысына бу жумуш ала бла энчи тюбешил къарарын тилегендиле.

Мѐр бла тюбешенринде, ол созиюлеге тюзге санамаганналары ачыкъ айтхандыла. Кеси жанында Таймураз Ахохов ол жер-жерли администрацияны башчысына бу жумуш ала бла жоругуна тийишлиликде этгенден белгилегенди, алай анда хар не да тап болмагъанын тюзге санап, къол кѐтюрюге, бек биринчиден, ол районда жашагъанла къатышырга керек болгъанларын чертгенди. Администрацияны ишчилерине

да башха регионлада бу жаны бла сынамны тинтирге эмда жорукъларга анга къере тюрленуле сингирдирге буирукъ бергенди.

Къалай-алай болса да, ол участкада болуму, ол санда бирле муниципалитетин жерин биллеп, анда гаража ишленгенди, мѐр тюзге санамагъанды. Аны къой, ол тийре кеси да ушагъусуз, тизгинсиз кѐрюннгенин эсертгенди. Шахарны ара районунда аллай затланы къыргъа жарамайды, деп белгилегенди ол.

Тюбешуно ахырында комиссия, адамланы бла юйно ишлерини да къошу, болуму тѐрен тинтип, ахыр оюму хазырларга буйрукъ берилгенди. Шахарны башчысы ула анга къере тийишли оюну этердик, дегенди мѐрида.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

КОНТРОЛЬ

Халны узакъга созмай тюзетирге буюрулгъанды

Кѐп болмай Май районда жашагъанлары тарыгуулары бла байламлы КЪМР-ни башчысыны Администрациясыны къырал контроль управленийы республиканы Саулукъ сакълалу министерствосу бла бирге муниципалитетни ара болгъансында тинтиле бардыргъандыла. Аны чеклеринде инвентар эмда сау-сузла жатхан жерле тийишли мардалага келишменгерли тохташдырылгъанды.

Бу ишден сора КЪМР-ни Саулукъ сакълалу министерствосуна былай биринчи марта дерни республиканы администрацияны барысында да жумушкъ инвентарны тинтирге эмда

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоусуну пресс-службасы.

Жазылыу-2019

Энтта да амал барды

Хурметли жамауат!

Сиз бир тюрлю сылтаула бла 2019 жылны биринчи жарымына «Заманга» жазылмай къалган эсегиз, ишни тюзетирге онг барды. Февральны 24 дерни, почтагъа барып, ана тилибизде чыкълан газетте жазылсагъыз, аны 1 мартдан алып башларыкъсыз. Жазылыну тѐрт айга багъасы – 408 сом 52 капек.

Бизни индексбиз - 51532

Къабарты-Малкъар Республиканы эллеринде 2019 жылда жашау журтланы 1 квадрат метрини орталыкъ рынок багъасыны элдеде жашагъанлагу, ол санда жаш юйорлеге бла жаш специалистлеге юйле ишлерге (сатып алыргъа), берилген социал тѐлеуну тергер ючюн хайырланылган ѐлчмени ючюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусуну

БЕГИМИ

2019 жыл 14 февраль

Нальчик ш.

№17-ПП

Россей Федерацияны Правительствоусуну «2013-2020 жыллада Эл мюлкню айнытууну эмда эл мюлк продукцияны, сырьѐну бла аш-азыкъны рынокларын тап халгъа келтириуну къырал программасы ючюнден» 2012 жылда 14 июльда чыгарылган 717-чи номерли бегимине эмда Россей Федерацияны Къурулуш эмда жашау журтла-коммунал мюлк министерствосуну «Россей Федерацияны субъектлеринде 2019 жылны

1-чи кварталында жашау журтланы бир квадрат метрини орталыкъ рынок багъасыны ючюнден» 2018 жылда 19 декабрде чыгарылган 822/пр номерли буйругуна тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусу бегим этеди: Къабарты-Малкъар Республиканы эллеринде 2019 жылда жашау журтланы битеу жерини 1 квадрат метрини орталыкъ рынок багъасыны элдеде жашагъан

анлагу, ол санда жаш юйорлеге бла жаш специалистлеге юйле ишлерге (сатып алыргъа), берилген социал тѐлеуну тергер ючюн хайырланылган ѐлчмени 25000 сомда тохташдырырга. 2. Бу бегим басмалангъандан сора он ючюн оюну кире эмда 2019 жылны 1 январьдан сора бардырылган право ишледе хайырланылган башланады.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусуну Пресдаатели

МУСКЛАНЫ А.

Производство

Гара сууларыбыз жууукъ кезиуде Германияны тюкенлерине да тюшерикдиле

Былтырны ахырында Черек районну Бабугент элинде экология жагы бла таза гара суула къуялган «Babugent» завод ачылгъанды. Шѐндюго оборудование бла жалчтылынган предпритияда жагы ишчи жерле къуралгъандыла. Бу инвестиция проекте 200 миллион сомдан аслам къоратылгъанды. Завод ахыр онжылыккъа элде аныгъан биринчи предпритие болгъанын эсге алсакъ, анга бютонда къууанчырады.

Аны учредительлеринден бири – заводну башчысы **Атласаулы Тахирди**. Ол айтханды къере, предпритияны мекемеси жылгъа битдирилгенди, ол мурдорундан башлап жагыдан ишленгенди. Анда ал кезиуде 6 адам урунганды, алай энтта 16-лан а стажировкадан ѐтедиле, ала да окууну бошасала, иш къоллу болуукъдула.

Оборудованиены ючюнден айтханда, станокла Германиядан, Польшадан эмда Литвадан келтирилгенди, ала бийик технологиялыды. «Биз формала сатып алгъанбыз, пластик шешаланы чыгаргъан станкубуз барды. Алыкъ завод толу ючю бла ишлемейди – сагъата 2,5 минг шеша къуолады, аны жууукъ кезиуде 5 мингге жетдирликбиз, аны да кѐбитирге онгубуз барды – жерикбиз кенди», - дейди Атласаулы.

Кертисин айтханда, биюонлюкде гара суулары рануогу улду, тыш къыралдан келтирилгенден башлап кесибизде къуялган тюрлю-тюрлю суула кѐлдюле. Алай «Babugent» не бла энчиди, аны адамла не ючюн сатып алыргъа болуукъдула деген соругъа жууаплай, Тахир предпритие шадуаны къатында ишленгенин билдиргенди. Сууну качествосуна уа озгъан ѐмюрюно 80-чи жылларында окуна эс бурулуу, ол тинтилгенди тургъанды.

«Шаудан сууну татыуу башхады, мен кесим да аны сыйюл ичеме. Бизни продукцияны бир кере кѐрген, арта да къайты келеди. Биринчиле болуп былагъа французлу бизнесменле эс бурган эдиле, завод ишлетирге умутлары да болгъанды. Алай къырал чачылгъаны бла ол муратла кѐзлетгенди, - деп къошанды бизни ушакъ нѐгерибиз.

Жарсыугъа, бабугентчиле къуйгъан суу республиканы тюкенлеринде алыкъа жокъду. Тахир айтханды, Москва, Калининград бла келишимле этилип, продукция бу уллу шахарлага этиледиле. «Дагъыда тыш къыраллы рынокка чыгаргъа мурат этебиз, биюонлюкде тийишли документле хазырландыла. Бу умутубуз толса, «Babugent» деген ат бла гара суулары Германияны тюкенлеринде кѐрюрге болуукъду. Алай бизни продукцияны алыргъа сеюбиз, аны тюкенибизде

гъан станкубуз барды. Алыкъ завод толу ючю бла ишлемейди – сагъата 2,5 минг шеша къуолады, аны жууукъ кезиуде 5 мингге жетдирликбиз, аны да кѐбитирге онгубуз барды – жерикбиз кенди», - дейди Атласаулы.

Кертисин айтханда, биюонлюкде гара суулары рануогу улду, тыш къыралдан келтирилгенден башлап кесибизде къуялган тюрлю-тюрлю суула кѐлдюле. Алай «Babugent» не бла энчиди, аны адамла не ючюн сатып алыргъа болуукъдула деген соругъа жууаплай, Тахир предпритие шадуаны къатында ишленгенин билдиргенди. Сууну качествосуна уа озгъан ѐмюрюно 80-чи жылларында окуна эс бурулуу, ол тинтилгенди тургъанды.

«Шаудан сууну татыуу башхады, мен кесим да аны сыйюл ичеме. Бизни продукцияны бир кере кѐрген, арта да къайты келеди. Биринчиле болуп былагъа французлу бизнесменле эс бурган эдиле, завод ишлетирге умутлары да болгъанды. Алай къырал чачылгъаны бла ол муратла кѐзлетгенди, - деп къошанды бизни ушакъ нѐгерибиз.

Жарсыугъа, бабугентчиле къуйгъан суу республиканы тюкенлеринде алыкъа жокъду. Тахир айтханды, Москва, Калининград бла келишимле этилип, продукция бу уллу шахарлага этиледиле. «Дагъыда тыш къыраллы рынокка чыгаргъа мурат этебиз, биюонлюкде тийишли документле хазырландыла. Бу умутубуз толса, «Babugent» деген ат бла гара суулары Германияны тюкенлеринде кѐрюрге болуукъду. Алай бизни продукцияны алыргъа сеюбиз, аны тюкенибизде

Магарэти

Эллилени сакълалуларын алдатмазча

Белгилесиме, Бахсан районда ичер суу жетмегенин эм уллу жарсыуладан бириди. Энди болуму игилендирдирге амал табылгъанды. Аны бла байламлы кѐп болмай Бахсан шахар округну администрациясыны башчысы Хачим Махмѐгов коллегары бла бирге Ессентукъде Александр Туманов бла тюбешгенди. Ол 1981 жылда Законову тийренинде таза сууланы излеген экспедицияны башчылыкъ этген эди.

Ала Тзылп черегинден беш элли, ол санда Бахсан шахарны да, таза суу бла жалчтылу ючюнден созгенди. Тинтиу бардырылган кезиуден бери эки жыйрма жыл чакълы озгъанды. Ол кезиуде мында суу жетерча бир болгъаны белгиленген эди. Андан бери болум тюрленгенди, энди жагыдан проект къуаргъа керекди. Ол жашауда бардырылса, районну ичер суу бла толусунлай жалчтыргъа болуукъду.

Башламчылыкъ

Шахар орамлагъа киоскла къайтарыллыкдыла

Бу конюде Россейни Промышленность эм сатыу-алуу министрени орунбасары Виктор Евтухов «Россейская газетага» берген интервьюсунда къыралны шахарларыны орамларында сатыу-алуу чатырланы бла ларѐкланы орнатырга кереклисин айтханды. Аны оюмуна къере, бизде ол жаны бла хал бек осалды.

Былай жагылыкъны ючюнден биз Нальчик шахарны администрациясыны оюмун билдирге сыйгенбиз. Нек дегенде

«Политик билдиргенича, европалы къыраллада бу жумушка бек жууаплы къарайдыла. Россейде уа тюкенчилени саны эки кереге азды. Алай тюрлю сатыу а бек магъаналды экономикагъа.

Бир талай жыл мындан алгъа республиканы ара шахарны орамларында газет киосклары окуна кетерген эдиле. Нальчикни администрациясыны экономика департаментини таматасы Анзор Битохов бизге билдиргенине къере, биюонлюкде шахарда аллай сатыу-алуу чатырла кѐлдюле. «Алары ара орамлада орнатуу аланы ушагъусуз этердик. Болсада шѐндю биз газет киосклары къайтарыу муратлыбыз эм ол жумуш бла кореше турабыз», - дегенди ол.

Бир талай жыл мындан алгъа республиканы ара шахарны орамларында газет киосклары окуна кетерген эдиле. Нальчикни администрациясыны экономика департаментини таматасы Анзор Битохов бизге билдиргенине къере, биюонлюкде шахарда аллай сатыу-алуу чатырла кѐлдюле. «Алары ара орамлада орнатуу аланы ушагъусуз этердик. Болсада шѐндю биз газет киосклары къайтарыу муратлыбыз эм ол жумуш бла кореше турабыз», - дегенди ол.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат.

КОМПЕТЕНЦИЯ

КъМР-ни Уруну эм социал къоруулау министрствосууну 12 жер-жерин арасында 22 ведомстволуу учреждениеси бардыла, ала 76 кылар жумуш тамалдыла. Ма ала ны 2018 жылда ишин эсеплери чыгарылгандыла эмда быйылга борча салынгандыла бу кюнде бардырылган жыйылыуда. Анга КъМР-ни Президентствосууну Председатели оубрасы Мурат Карданов, ведомствода Жамуат совети таматасы Галина Егорова да кытышандыла. Башы доклад бля сөшесе, профилли министр Асанланы

Кёрюмдюле аман тьююлдюле, алай аланы иглендирир онгла уа бардыла

Алим бу бйломде орталык иш хакъ 21280 сомга эми, билим беруде ол 20 174 сом, вискоз эмда кыар адамлары болмай кыалган сабиле турган учредденила 23140 сом болган билдиргенди. Саулук сакълауда ишленгени айлыклары да кёрюлгени четденги. Ведомствосу бичасыны иш хакъны замандыла тейлемей турган да ачыкланганлары, ала ны борчалы быйлы январьда 26610 минг сомга жетени да билдиргенди. Урун-

ялары болганланы сурайдыла. Сөз ючюн, аппаратчи-гидрометалургия, сварщикле, тожыра, электромонтёрла, водительле, слесарыла, электросварщикле, хуна кылаучула, бетонщикле эм башкала. Дагында кыошак билим беруу жаны бля педагог, инженер, участка саби арван, анестезиолог-реаниматолог, медсестра да бек сурадалыла. Жылы башында бери тийишлук служба 5206 адамга иш тапканды, ала дан 2226-сы 16-29-жыллыкыла

юлешингендиле. Доклада айтылганга кере, республика «Демография» федерал программага кыошулуп, сабилеге кыраганга кыошак ахча тейледи. Андан сора да, сөз ючюн, койорден юч бала садиге жорой эсе, ата-ана аны багыасына жалада 70 процентин тейледи. 5-6 сабилы болганга уа жашуу болумун иглендирирге деп 250 минг сом багыасы социал болушук тейледи. 2018 жылда «Ана мактаулыкуну» майдалы бля жыйрма тиширеу сауыланганды, он саби эсдорден бир анга уа «Газель» берилгенди. Улуу койорден балага уа болушук уа битеу республикалы субботник кыралды. Андан школга дери жыл санда болган 4477 жашчыкы бля кызычыкы 8954,0 минг сом багыасы болушук тейленди. Озган жылны жай кезинде уа сабилени саулуклары кючлендириу мадарла да кыола кыаты алынган эдиле. Андан сора докладчы министрствону финансла жумушларыны, коррупцияга кыажуу ишлерини кюслеринден айтканды, ала кыалбай борча саклауларын да тура эткенди. «Республикабыз пилот проекте бардырыллык регионланы санына киргенди. Анга кере 2024 жылга дери адамларыбызны кыолайлыкларыны эки кереге кетюруу жаны бля мадарла атылгыдиле» - дегенди.

ганланы кыоруулау жаны бля да кеп иш тамамланганы да айтканды. Анга аталы семинарла, кенешле, «Тегерек стол», юйрениле, кыараула-конкурс бардырылгандыла. Республиканы организациондыла бля учреденилары уа «Урунганланы эркинликтерин саклауда бек иги уполномоченный» деген эришю окуяна кыралганды. Предприятиланы бля организациланы таматаларында бля специалисттеринден битеу да 1155 адам койртылгенди. Ишчилени уруну жерлери да тинтилгенди. Озган жыл 399 инсанга «Уруну ветераны» деген ат аталганды. Республикада уруну рынокда болуму юсюнден айла, докладчы быйлыны 1 январьны иш излени саны иги да азайганын чертгенди. Алай республиканы районларында уа ол жаны бля хал оспалай кыалды, дегенди. Ол бирденгине кере, бююнюлде 3583 жер ишчи жер барды. Предприятила, мажмеле аспамында билим квалификаци-

дыла. «Бу служба адамланы иш бля не кыадар кёбюн жалчытуу ючюн тюрлю-тюрлю мадарла этеди. Санларында кыяулары болганлыкыга, ишлере кыолаарында келгенлеге эни кыажырылдыла. Кыошак билим, башка усталык алдыга кыоилгенде да аллай онгла берилдиле» - дегенди Асан улу. Улайганыла, инвалидиле, акылбалбык болмаганга уа социал болушук этуу кыал кыралганыны юсюнден айта, министр быйла шартла келтиргенди. Республикада Улуу Ата журт урушу 145 инвалидиле эмда ветераны жашалдыла. Ала бек жолга тейленуучу ахчадан жыл сайын бериледи, быйтыр аны ёлчөмү 30,0 минг сом эди. Сыйлы таматаланы жашуу болушукында дайым кёз туурадыла. Инвалидиле керекли техника бля кыалый жалчытылынганларына да кыажырылгандыла турады. Улайганыла да 2,6 адамга 62429 социал жумуш тейленди, 2058,9 минг сом багыасы аш-азык куржунла

ХОПЛАНЫ Марзият. Суратланы автор алганды.

ЖЫЙЫЛУУ

ЁЗЕК КЪАЙГЫЛАРЫ - ХАЙЫРЛАНЫУЧУЛАНЫ СЕЙИРЛЕРИН КЪОРУУЛАУ

Роспотребнадзору Кызарты-Малкырада бёлюмю быйтыр ишин эсеплери чыгарганды. Отчөт кезинде хайырланыучуланы сейирлерин сюдледе кыоруулауга, контроль-надзор жумушлагыа, таргызуула бля ишин бардырыууга, кыошукчалыла беруге, тийишл шартланы билдириуге артыкда улпу эс бурулганды.

Алай бля быйтыр Управлени 474 тинтуе бардырганды. Алада хайырланыучуланы сейирлерин кыоруулау жаны бля законодательствода техниканы жорютоюно жорукларыны сансыз этгенле ачыклангандыла, алай 459 шарт тохташдырылганды. Он санда адамла уа товарланы, жумушланы неда сатуучуланы юсюнден толук информация берилмегени, аш-азык продукцияны саклауу излемлени бузуклук этилгени неда алачаны хайырланыуга жаралуу болжаллары озганы, хакъ тейлени берилген жумушланы келишимде болмаганды, хайырланыучуланы алдау, аш-азык эмда башка продукцияны сахтада техника регламентлени сансыз этуу эм башка бузуклыкла табылгандыла. Ала ны этгендени административе жууапка тархандыла. Алагыа

тазир салынганды - битеу да 1758 минг сом. Бёлюмю специалистлери «Хайырланыучуланы сейирлерин кыоруулауу юсюнден» законун 40-чы статьясына тийишликте быйтыр сюдлеге да кыатыша тургандыла. Управлени кеси да ала уа беш кере дау бергенди. Сюд

сюд тюзге санаганды эмда 265 минг сом компенсация бериге бурук этгенди. Быйтыр ведомствого 289 таргызуу бля обращение келгенди. 47-сине кере тинтуле бардырылгандыла, административе жууапка 28 адам тартылганды эм 489 минг сомга тазир салынганды.

Ишни теренине кетерин соймей, таргызуучуланы юсюнден эшиткендей бир кыуан адам (мебель) юк неда ахы кыилме сатканла) кеси ырай-

лыклары бля 326 минг сомну кыайтарыга ашыктыгандыла. Сора 54 обращение уа Роспотребнадзору иш бля байламлы тийиш эдиле да, ол себепден тийиш ведомстволарга жиберилгендиле. Жазылп берилген таргызуула бля ишууден сора да, Управленида хайырланыучуланы право жаны бля билимлерин кючлендириуге иги эс бурдыла. Ол мурат бля сау жылыны ичинде тийиш законодательствону аныглаган эм башка статьяла басмаланып тургандыла. Дагында бёлюмде такси жумушу тамамлауу, саби товарланы эмда спирт продукцияны сатууу, Интернет бля сатуу-алуу этуоно, туризм жумушланы эм кеп башка затланы юсюнден консультация берген эни телефон номер ишлеп турганды. Бу амалны хайырны 232 адам кёргенди. Управленига келгенлеге консультацияла кюн сайын берилгендей турадыла. Керек болса, специалисте сатуучуланы неда иш тейлеш этгенлени атпарына дау кыатыла жазарга болушудыла, адам кеси сейирлерин кыалай кыорууларга боллугун да аныгаладыла.

УБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕГЕРЕК СТОЛ

Танышханларын да ангылауларын да кенгертгендиле

Къзарты-Малкыар кырал аграр университетини аграрномы факультетинде Илмуну кююне аталып «Тегерек стол» бардырылганды. Анда биология, экология эмда табигыйтаны апуу хайырланыу жаны бля уллу илму тинтуилени юсюнден сөз барганды. Анга юч вузан - КыМКъАУ-ну, КыМКъУ-ну эмда СКГИИ-ни студентлери бля преподавательлери да кыатышандыла. Ала Кызарты-Малкыарда экологияга кыалла хата салынганчы, тегерекде кыудуртны саклауу ишге жаш адамла не кыошумчулук этерге боллукларыны юсюнден айткандыла.

«Тегерек столун» РАН-ны Тау тийерлерини экологиясыны институтуну илму кыулукчусу Галина Кырова бардырганды. Ол кюн окуяна факультетле «Сая ирга» деген вузла аралы эришюле да бардырылгандыла. Анга башында сагынылгыч юк окуу ююни биринчи курсларыны студентлери кыатышандыла.

Аладан хар вузун да келечилери - битеу да бешиш адам - кирген алы команда кыралганды. Алай болур деп эслеринде болмай турган жаш адамла окуу алай амалын жараткандыла. Кертти окуяна, ол

тюрлю-тюрлю вузлада окууган студентлеге жуугуурак танышарга, бир бирлерин биотюн иги билирге онг бергенди. Эришю ючле бёлюно бардырылганды. Жаш адамла уа маданият, адабият, тарых, экология, география, кино бля байламлы эмда кеп башка сорууларга жууапла бериге тоштенди. Алагыа СКГИИ-ни проректору Эфендиланы Фуат, Галина

ДАЛХАТЛАНЫ Марзият.

ДАТА

Ол аламанат, жарык чакырк чакма кёз аллымдан кетмейдиле

Жетмишинчи жылдада Кызарты-Малкыар кырал университетде тюрлю-тюрлю курсларда эм факультетледе окууганлардан студент курулуш отряд кыралды. Ала ны Минги тауну тийресинде эки айта ишлере жибериге деп оную чыгады. Бизни кыауымга июльда Терс-Къолда туризм эм эжурюрила жаны бля Эпюс Советни башчылыгында ишлере тошеди. Ала бизге толтурууга керек

халга келтиредиле, «Чегет» кыонак ююно мурдорун салырга болушудыла. Эпюс элде Баксан сууну сол жанындагы кеп кыаты ююни салган курулушчула бля бирге бизни жашла себеплик этгендиле. Мында башка кеп проекте кыатышанбыз. Биз азымиз да бирешип урунганбыз. Сөз ючюн, бир бля объектде жумушчу толтурууга жетималмай башласа, изуу кырап, аны ахырына жет-

суу хазырлау бля корешгендиле. Хар эртенликке кыуанчылы минийада кеслерин иги жаны бля керэзтенген студентлени атларын тура этгендиле. Алайы баркыны кетюрурге эркинликерин болганды. Ол а келендиреди, таукел эттиредиле эм бютюнда иги ишлере итиндиреди. Интире ишден сора, отну тегеринде отуруп, кыыл кыбузю согулуп, жырыла айтып, окуяну, жашуу юсюнден ушакла бардырып олтурганды, эли жашла да бизге кыошулу.

Суллу конлени биринде биз, бир кыауун эм, тегерекни сейирлик жерлеринде кыарды тейиребиз, «Мир» станциянда башлап "Приют 11" кыонак олай таа барарбыз. Бийкеде Минги тауну ёмюрлюк бузалары комошча жыштырай эдиле. Бары жерийе биз сагытка жетип, анда лыжаларда да кыабыз. Баш Кавказ тау тизгени бир жерде да юзюлмей, беп баша, барды. Аны бир бирлерине уша-шамар аруу акъ башлары эм суртышклары кыайры эсе

диргенбиз. Ишни ол, бу деп сайламаганбыз. Бизге берилген жумушланы тынгылы эм заманында толтуруу ючюн келпелин урунганбыз. Планы артыгы бля толтуруу турганбыз. Эки аны ичинде «Ындырчи» кыонак ийде жашаганбыз. Бизни отрядда кызыла да бар эдиле. Ала кёбюсюнде аш-

Ол аламанат, жарык чакырк чакма кёз аллымдан кетмейдиле. Ол быйтырны бу замандыдан 19,1 проценте аспамды. Ипотекаланы эмда авериле сатып алырга бля берилген кредитлени саны барысында да бек кёбейгенди. Кредитлеге сурамны ёстеги бу жаны бля болуму ивлене барганы, процент ставкане

да тошгеренди бля байламдыла. Быйтыр декабрьда, орта эсеп бля айтканда, кредит жылга 14,25 проценте берилгенди. Ол а бурунгу жылдан эсе төрт процентге азды. деп илму берилгенди. Россейни Банкны КыМР-де болмондон.

ишлени тизмесин береди. Биз, кеп да турмай кыауумлага бёлюнон, ишни кыола уа алабыз. Аладан бир-лери Эпюс элде «Нарат» кафени курулушун башылды. Терс-Къолда да бир неча юйге таза суу барырга баргыла тархандыла. Чегетде туристе тау лыжаларда учарна жолланы тап

БЕККИЛЛАНЫ Омар. Быйлым эл.

ЭНЕРГЕТИКА

Гитче ГЭС-леге кыошулукду

Отгары Малкырада гитче ГЭС-ни курулушун быйыл тамам эли бошорга белгиленди, деп билдиргенди ТАСС агентствого КыМР-ни экономиканы айнуту министри Рахайланы Борис Социде бардырылган инвестициялы форумун кезиунде.

Станцияны курулушуна этилген инвестицияланы ёлчөмү 2,2 миллиард сом болды. Ишени бир кесети тамам этилгенди, кыалганы да быйыл эбине жетдириу муратлыбыз. Бизни республикада черекле кёлдө, проектлерибиз, бизнес-башламчылыкларыбыз да аз тейилди, алай ала бары да «Русгидро» компанияны бёлюмлерини оюнуудыла. Регион а жалаанда проектин тамамлауула инвестициялары бля кыошулууга эмда курулуш бардырылгыч уастануу бөлорге болушукду, - дегенди Рахай улу. Министр айтканга кере, Кы-

зарты-Малкырада бир жылга 1,4 миллиард киловатт-сагат электрочук хайырланады. «Андан 40 процентин республикада гидроэнергетика жалчыдаи, керек болса, бюкнстанцияларыбыз да бардыла. Узак кезинде уа тюрлю-тюрлю амалланы хайыры бля сагынылган керюм-

дуюн 70 проценте жетдирирге таукелбиз», - деп кыошканды ол. Келир замандада энергияны иги да аялган, электрочюно асламырак берген проектлени жарашдырырга белгиленгени юсюнден да билдиргенди ведомствонун секретары ОМАРЛАНЫ Мурат.

КОМПЕТЕНЦИЯ

Кредитле алганланы саны юч кереге ёсгенди

Быйтыр Кызарты-Малкыарда банклары барысы да жамуатха кредитте 28,1 миллиард сом бергендиле. Бурунгу жыл бля тейлешкенде ол юч кереге кёлдү. Быйыл биринчи январьга адамла уа берилген ёнчюно ёлчөмү 40 миллиард сомга

жетгенди. Ол быйтырны бу замандыдан 19,1 проценте аспамды. Ипотекаланы эмда авериле сатып алырга бля берилген кредитлени саны барысында да бек кёбейгенди. Кредитлеге сурамны ёстеги бу жаны бля болуму ивлене барганы, процент ставкане

ны да тошгеренди бля байламдыла. Быйтыр декабрьда, орта эсеп бля айтканда, кредит жылга 14,25 проценте берилгенди. Ол а бурунгу жылдан эсе төрт процентге азды. деп илму берилгенди. Россейни Банкны КыМР-де болмондон.

Жашау кертиликни кезбаусуз суратлаганды ол

Кууанчысыз сабыллик

Ол 1939 жылда 14 февральда Батылман оюм Малкьардан урукта да белгилли, малы, берекети да адег болган Толгьурланы Кьазакьны койюнде тууганды. Инакьлы айнырык болур эди ол сей берген атанын кьолларын, алай ала, ырыкьлары башларына жуу болуп, тутмак, Сибыр да сынганды. Атасы Хамит даула да тутулганды, анасы аруул кьелди. Атадан-анандан да екьос кьвалды, жашчык ана эгечини кьолунда, Кьудайла Анжиян койюнде асганды. Кьенчонколукте ала Кьазакстанда Павлодар областа да Назарова ага теюшкенди. Аны анда окур, немисли устала окутуханды, аны эспилигин, хунерин да белгиле, билим алыну ажайып жолуна туссеткенди.

Сезгис класны бошгандан сора ана аталык элген Азиз Зейтуну Марке кетпери, анда ферта тегеби, онжыллык школгга салганды. Ол анга кеси сабылгьринден аса сакь болгьвын бектеди да кьиле айтады. Тамата класстада окугьунда, сурат эм назму жазгьан эришуде Зейтун биринчи жерге чыкгьнанды, да анга юйор кьвалы кууангьнаны эгичи Кьудайланы Аминат богон да сойлоп эсгерипчуду.

Бу кюнде Кьабарты-Малкьарны сыйлы илиму кьуулукчуу, КьАМР-ни Адабият эм искусство жаны бла кьырал сугьусьны лауреаты, малкьар жазуучу, филология илимуну доктору, профессор Толгьурланы Хамитни жашы Зейтун туугьны эксен жыл болоды. Ол бурунгу тарыхлы, терели адабиятлары болган халкьланы келечилеринден кем кьалмай ишлегенди, жазгьанды, махталгьнды. Аны бла бирге илиму жаны бла да кен зат этгенди, бусатгьтада школлада, културада, басмада, башка жерледе да урунган аспам профессионалланы устазларыды.

по жашау, экинчиси – таулу элдеде биринчи колхозла кьууралгьан кезуи. Ол эки заманлы эс, бир бири бла чалыш кьелип, чыгарманы композициясын кьурайыла. Автор окукьуну ол бурш кезинде толоккери, терилкери бла шагырейленди, аланы ызырандан келген кеп сынау да керти сойоме-

Кликин йтморалмагьнарпын айтады.

Адам сезими бла заман изилме бир геьге келише-милде огьесе жандуурсуз саясат адам кьадарланы бузуну устасуу мады? Эслисин бир жанана торлоп, жарасуусун халкь шиктинге мидирген байкь онгьамды? Бу сорулгьга жууап илзейди

ла аузыралында жюрюктен чыгармаланы биринден да артка кьалмагьан айтуу. Сюжет ызда тау эли жазуучу уруш жылдадан суратталып башлайды. Баш жигити тьрт жылы толмагьан Кьырады Атасы Кьорькьыз урушда жокьолгьнды, анасы Халимат шашып айланады. Жашчыгы а сакьлайды, геллэсы юйретгенэ: «Кьадарым, алтын чьемончюг – мени, кьызыл алкьы ашыгымы – сени» – деп тилек эте, ала бирге болукь кончо, тансыкьландан жаратылган жюрк кьылынгьызын, жомакь дуньисына кирип, анда унутурга корьше. Ата журт кимге да багы-

психология тереинлиги бла энчиди: кьорькьакьлык бла энчирокь селешедиде бир бири бла. Ол сезос диалог суратлау амалланы башы болуп турды. Биринчи Гиче, ызьндан Терилкени, Азретланы, Азретланы, Шамил жонопалды, Каракай а кьчады. Аыр фашистни Кьасют кеси йтпор-

лыды деген оому бла жашай эдиле тау элдеде адамла. НКВДчы Омар да, алай сунуп, ол кьырал дегенине кьулдукь этил турду, кьалы болуп жамауатына. Сау миллени кьенорегенде, аны аллында уа малкьар элени бир кьуаумуну менеден тангга адамын йтморок, журтларын кюйдорлоп чыкгьанда кьыкь сылгьала, кимге кьулдукь эттенин анылап, Омар жакь башына керюкун тийерди. Алай бла ол халкьы кьандан толтуруп кетген журтунда, кьара ташха танып, кеси жангызлай кьвалды. Аныча ла бар эдиле халкьы.

Халиматны сыфаты мында барындан да ажымлыды. Аты телиге чыкгьан тишери урууна азыла салып, автор кьыралады, аны саясына кеп даулану айтады. Сюжет ызда уруш, кьенчончюк кьыйынлыгы да суратлап кьвалды. Суратлау чыгарма болгьнлыкьыга, хар бир болган иш кериге жукукьуду, ол себеден унутулмагьан эсгериле кериди.

Алтын чьемонден умуту
Алар улуу усталыкьы бла кьурагьан сыфатла кьиледе романда: Совет акерини майор Сергей Кьовьс, командир Марков, Кьорькьмазы аты Анакь, аны чьемон сюрюп айланган гачын кьыау...

Офаму учун затды, кьван, кьвалды элпери автор кеси да билмейди алдан, алай ол суратлагьан халкь – заруунагы, кьыйынлыкь да сынаугьга берилген жамауат, киши жерлерине хор бла кьенорюлоп, анда да жангы журтла ишлеп, юйор йсдорюп, кесини атын иги бла айтырды. Ата журтуна кьыйналды. Олду романын баш жигити.

Анда кьвалган, тюзелген обаланы юслерин кырдкь жалгьанды. Ол да, Толгьурланы Зейтуну кеп гелуеучу, кеси тилинде шьыбардайдь озгьан емюрюо халарын. Жашууну мин телин таньган бурунгу таулу аузын кьвалды. Алар элпери жокь, хомулукь эмес, саньн жанын амьясма, ким да алтын чьемонден суу да, сют да ичерикиди, – деп башлайды ол унуту жаратыл жолун.

Толгьурланы Зейтун – факьму, хунери, эспилиги бла кеп уллу халкьланы жазуучуларындын алгьа баргьан, заман саясат болумулагы да кьармай, малкьар адабият-да суратлау кертиликни кьезбаусуз жазуучун жазуучу эди.

МУСКУЛАНЫ Сакинат.

КИТАПХАНА Излемлерибизни тапдыргьан, сорууларыбызга жууапла берген чыгарма

Бу кюнде жазуучу, журналист Османлы Лейтуну жашы Хьйсаны «Заманы кьадау ташь» деген аты бла жангы китабы чыкгьнанды. Ары таурула, халкьны суузунда жорюген, бизни тарыхьыбыз бла байланы айтуула, бир торло бир иш бла жамауаты эсинде турган адамланы жашууларын суратлагьан халарла, автору одет-тереин юсюнден оюмлары кьерегинде.

Китап тьрт бьлемден кьура-лады. Хьйсар, хар замандача, окукьуну сейсиндирип затланы юслеринден жазды. Биринчи кьослмашуу халары эски, жангы тау элени юслеринден – бизни тарыхьыбызды. Хар бирибиз да элден чыкгьнаныбыз эсгертеди ол. Экинчиси сьөлкюлдү. Андан буюнде да хайырланьылгьан атланы магынасын ангьларга болукьуду.

Кьиле билмейдиде, Налькьиде проспекте бла ерге кьазангь керюнгөн бийлик Холам таула болгьнларын. Аланы башлангьан жерлери – Бутурон, андан йрөгек – Акь-Кьва, аны бери тьбою уа – Тутун деген жер... Ма аллай сейр эскурьжыга элгиди автор. Жукь уу ала, кьелур, тилекте дорбула... – таулуна табиगतь бла биригилти тура этген, жашуу болу мур эсгерген шартла.

Хьйсар иш халарында юй-журт ишленуе кьиле кьалпай адетлери жюрюгелерин, ташы, агьачны кьалпай хайырланьылгьан, не кезиуде кьалпай агьгьыла, тилекте этилгелерин да санады. Аны бла бирге тауда ишленген Агабийланы Суучимезни, Алтуланы Сюттойчаны, Кьамьгьт бийни, Батырбий-Бекни, Орусьбийны кешенелерин, башка кьвалаланы да мурда, жарык тауруларын да кьайтарды.

Тау элени, алада жашгьан бир кьуаум тукумун юслеринден да барды китапта. Сьз ючюн, ючюн аз тобеген бийланы бла Сарьланы, Мокьаланы юслеринден бек тынгьы айтылады.

Китап иги кесек эски сурат бла жасалгьнанды да айтып кьорьга керекти. Мында XIX, XX йюклерде айлынгьан юй суртадагы таулу белтеге кьарсангь, бир ахтемлик сезим бийлейди жорюгини. Сора сорула туудайла: «Биз алгьа былай аз нек ууагыбыз? Нек жокьуду

бизни кьелеринде аллай жигитлик, сыфатларыбызда – даража, беттерийизде – сабыллыкь? Кьайры кешиде ала?»

Элерибизни тарыхлары бек сейр темалы. Аны эске кьалдырыгьга Хьйсая юлюшюн кьошунлай турады дайым да. Бу китапта да бир-

бизни кьелеринде аллай жигитлик, сыфатларыбызда – даража, беттерийизде – сабыллыкь? Кьайры кешиде ала?»

Элерибизни тарыхлары бек сейр темалы. Аны эске кьалдырыгьга Хьйсая юлюшюн кьошунлай турады дайым да. Бу китапта да бир-

Жорюкь Акьылбалыкь болдунгь эсе - башынгы тутга бил

Левода ара 18-25 жылкьыла ата-аналары бил жер жашарга керек болгьнларын бла кьвалгьларын бир муратда соруу бардырчанды.

Сорулгьнаны асламысы башка-башка жашарга керекисин сайлагьанды. Абадан тьло уа кьбюссон дегели халда бир юйор болуп туруп жанылды. Соругьга кьыкьышангьандан жьр сьиларыне кьвалду уллу болгьнны сабиле ата-аналары бла турурга керекди деп оюмлагьнанды.

Не сейр, росейлиени оюмлары бла жашуу кертилик башкьайды. Росоттан шартларыны бергет, 25 жыллары толмагьан жаш адамланы 66 проценти ата-аналары бла жашайдыла, 39-жылкьыкьланы арасында уа аллайыт 27 процентиде. Восток Европада ол эм уллу керюмдегек саналды. Алайды да, жаш адамла айырылып жашарга термиленилгек, нек эсе да иш башка торло болды.

Сабий юйдем кьыларгьа керекди югьесе угьай-мы? Бу сорулгьга шарт жууап жокьуду, дейди юйор психолог Вячеслав Денкисов. – Хар болумгьга энчи кьвараргь тийишледи. Сабий кеси алгьанна жашуу этерге хазыр эсе – жолу мамулкьанды, хайт эсенде, Алай зор бла тышына кьыстаргь уа керекмейди. 23 жылгы болгьнаны акьылы обиринчи класста окукьыгьндан хазна башка

болмагьнанды да ангьларгьа тийишледи.

Кеси жашуу этерге сойгьнген бек уллу тийгьчкь фатар кьытылгькыды. Тоненги школчуну неда студент бочмасына тийишледи жашуу журтланы сени бизде бек азды. Алай бу болум аз-аздан торлене башлангьанды. Девелоперле (кьурулушчула) артыкь кьвалый болмагьан жаш адамланы кьеслерине тартуу унуту гиче фатарла ишлеп тьбиргендиле.

Акьылбалыкьыкьткендан тонене чыкгьнаны уллу фатарлери ортакьгы неда кредитте алгьырга бачмасы болмагьнаны ахмады, гичт-кесине уа табылгькыды. Ма ол себеден 20-метрлик фатарларга сурам да ёсноп барды.

Сабилени ата-аналарыны кьатларында тутхан экинчи сылтау – адет-тереди. Кьиле уллу юйюкьде жашарга койренгелерин да унутулагы керекди. Буюнда Кавказда ол кен жайлыган тереди.

Осет Козюну замандача арелдага берилген жашуу журтлары рингоу хазна болмагьнанды. Аны себегини жьш санлары жеткен сабылди, ары-берки терек амаллары болмай, кьбюссонде ата-аналары бла тургьнанды.

Олег АДАМОВИЧ, «Комсомольская правда» газет.

Тууган жерни кьнаат тьбюнде

Солдан онгьга: Толгьурланы Зейтун, Малкьарларны Галина бла Шауаланы Хасан.

басмалагьнанды. Окукьуну бошгьнаны окуна фамулу жашы «Коммунизмге жол» газетте алгьнанды. Ол анда ишлеген кьыска заманга жашууда болгьан кемчиликлери юсюнден бек жокто фьлдетонлары бла белгилли болгьнанды.

Алай, билимин андан ары йсдорюкь оюйор, бир жылдан КьАМКьу-ду ороу адабият жаны бла аспирантурагьа кирип, кафедрда ассистент болуп урунуп башлагьнанды. Андан ардынча Зейтун ол ишин кьоймагьнанды, университетде орус, ызы бла малкьар кафедраларда тамата преподавател, доцент, профессор, тамата да болгьнанды.

Болдукьну ышаны

Толгьурланы Зейтуну энчи китап болуп, биринчи «Айбу-ташь» повесть эм халпарла китабы чыкгьнанды. Уруш жыллада сабий психологияны тазабик энчиинги повестини баш жигити Мутадфирини кьосо бла ачыкьланды. Автор аны сыфатын курауда кесини, кеси тегини сабилени немисли окупангьта малкьар элпеге киргенде эттен кьайгылыгы сагышларын, ала жигитти этерге кьвалы ишленгенин кьерозтеди.

Экинчи китабы, «Эридей» повесть, эки сюжет ызы чыгармады. Бир – буюнч-

Кьуиланы Кьайсын, Тьппеланы Алим, Толгьурланы Зейтун жаш жазуучула бла тьбюсийде

ди. Чыгарманы жигитлери кеп тьбийю эселе да, жазуучу аланы юслери бла битеу да кьвалды. Аны баш жигитлери кьыкьыны бетинде кесин кьалкь жюрюктенин кьерозтеди автор. Елюмон унутдугьан жигитлик да, башхалдан энчи жан сакьлыкь да бир жолун жюрюйдюле. Ким кьайсын сайлагьанды уа – йтпюкь кер.

Йтюрюкь бла намьсы, насып тапмазса

Жазуучуну бек белгилли чыгармаларындан бири «Ашыкь оюн» (1983 ж.) повестиди. Аны баш жигитлери жибди, керти, таза ниетли кьуюч Шабаз бла аны парий Кьуртадыла. Гиче, уллу кьулукьчула да, ишлерин тынгьлы этгенэ кьерозтоп, махтау алып муратда, аны жетимширине кьыска, аланы семирте, жашы Урунулу Жигитине кьерозтедиле. Алай болуп аны, повестьде буюнч буюнч жашууда болу тургьан затла суратландыла. Сейр тьбийюмондо, озгьан емюрюо экинчи жарымында, кьырал совет властын, колхоз жашуучуны юлюкьосюдо. Наргь эселе, фразеология айланма, ушаты-тенгешлеп журт дегенча суратлау амала кьиледе.

Жигитлик бла кьорькьакьлыкь

Толгьур улуну «Кьызгьыл кьырдыла» повести биринчи 1972 жылда «Шьфьлюкь» альманахта басмалангьанды. Ол Ата журтга сойомеклики, аны ючюн этген жигитликни юслеринден. Сюжет ызы таула, таулула бла байлалыды. Душман тау элге жуукьышкьанды, кьуюч Кьасют жашлары бла аны тьпюгьтша амал илдейди, киргичине бла ачыкь урушка киреди. Бу чыгарма

Элопегьга тент роман

Толгьурланы Зейтун «Жетгьейле», «Акь жьйркен», «Акь гьырачана», «Тьгелген миньакьыла», «Кьк гелуеу дакьыла» башка китапталаны автору. Аланы араларында «Кьк гелуеу» роман суратлау коом, оком терениги бла да элопегьга тентди. Улуу халкь-

Жигитлик бла кьорькьакьлыкь

Толгьур улуну «Кьызгьыл кьырдыла» повести биринчи 1972 жылда «Шьфьлюкь» альманахта басмалангьанды. Ол Ата журтга сойомеклики, аны ючюн этген жигитликни юслеринден. Сюжет ызы таула, таулула бла байлалыды. Душман тау элге жуукьышкьанды, кьуюч Кьасют жашлары бла аны тьпюгьтша амал илдейди, киргичине бла ачыкь урушка киреди. Бу чыгарма

гьан китапларындан да билебиз. Мында да аруи тил бла жазылгьан, суратлау амалланы не торлюсю да уста хайырланьылгьан, сезими айтуулагы эс бурурчанды.

Аны жигитлери – тозурап тургьан элде, аркьасын кьазыргьыга тирел тургьан жангьз эр киши, мурачу Солсанбий, Росейи бла Тюрк урушкьа кьыкьышхан Кьурабьгуаланы Ислам, малкьар бий Айдаболгьаны Шаулу, кьырдындагы Кьасболат бла Кьванамат, агьач кьылауру, малчы киши Эвейланы Солмен бла анга кьонакьыга, кесине бакьдыргьа келген комсонат Валентина Терьшкова, жьлкьычи Шкереланы Мусса, уста тьспеучю, урушка дери Кьабарты-Малкьар тьспеу ансамбльни таматасы болуп турган Хасайланы Кьубу, автору анысы Байдаланы Нуржан эки башкьаладыла. Осмон уллу аланы хар бирини сыфатын, этен ишин сагынын, аны юсюнде халын суратлап, алай береди.

Миф жанргьа келпешен бир кьуаум халары да барды аны: «Чапшун отунгга барыуу», «Булут ичинде шайтань», «Тюлюк тьйюш шайтань», «Кьк жолу».

Ашыкь адеттеринин юслеринден автору оюм кимни да экин бурлукьуду кесине. Кьурманлыкьы юсюнде чыкгьн жумушша, кьюйдан эмпиле юлюшю, юйор кьуруну жорукьлары – келечилик, киеу акьк, жуукь юлюшлери таныуулары, келгичини баш ауун алау сый берип, келгичини кьыйын анда кьесерин жюрюторула.

Китап жашууну биз кон сайын тьбюген, билерге илзеген, бизн сейрибизни кьозгьагьан затланы юслеринден десем, аны окукь, алай тьбийюлдо дерик табылмаз. Кьулукьга аруу эшитилген, жоректе татты керюнгөн таулу жер, суу ала, тарыхда кьыкьын ишле, адамла – бары да бизге жуугьнанды. Таулулкьуну юсюнден жазды таулу киши Османланы Хьйсая.

Китаб а хар юйюе да болса, сабиле, тууган-тууукьыла халкьыбызны, ата журтубуну юсюнден билеселе, аланы андан ары жоллары жарыкь да, таукул да болгьнууна уа не сьз. Ызы кьалын болуна.

КЕРТИЛАНЫ Сакинат.

